

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/25/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2316213790
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Tischlerová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2316213790.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Tischlerovej a členov senátu Mgr. Lucie Mizerovej a JUDr. Petra Dumana, v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX/X, D., zastúpeného opatrovníkom: E. F., nar. X.XX.XXXX, bytom C. XXX/X, D., zastúpeného splnomocnencom: Advokátska kancelária TIMAR & partners, s.r.o., so sídlom P. Pazmáňa 2367/17A, Šaľa, IČO: 36 866 296, proti žalovanému: E. G., nar. X.X.XXXX, bytom F. XXX/XX, D., zastúpenému advokátom: JUDr. Ľudovít Štanglovič, so sídlom Jarmočná 2264/3, Šaľa, o náhradu škody spôsobenej trestným činom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Galanta z 28. februára 2023 č. k. 8C/314/2016-396, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žalobcovi priznáva proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 60.345,15 eura do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom II. uložil žalovanému povinnosť od 1.1.2022 platiť žalobcovi peňažný dôchodok v sume 471,26 eura mesačne valorizovaný vždy k 1.1. nasledujúceho kalendárneho roka splatný vždy do 20-teho dňa v mesiaci k rukám žalobcu a výrokom III. priznal žalobcovi voči žalovanému právo na náhradu trov konania vo výške 100 %, o ktorých bude rozhodnuté osobitným uznesením súdom prvej inštancie.

2. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 3, § 420 ods. 1, § 442 ods. 1, 3, § 446, § 447, § 879w zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo aj „OZ“), § 134 ods. 1 až 4 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce, § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov.

3. Vecne dôvodil tým, že žalobca žalobou došlou na súd 22.7.2016 žiadal, aby bol žalovaný titulom náhrady škody spôsobenej trestným činom zaviazaný zaplatiť mu sumu 64.900,74 eura a titulom nároku straty na zárobku po ukončení pracovnej neschopnosti sumu vo výške 580,45 eura mesačne, valorizovanú vždy k 1. dňu kalendárneho roka ponížený o nárok žalobcu na invalidný dôchodok vždy aktuálne k prvému dňu kalendárneho roka, za ktorý sa invalidný dôchodok určuje, počínajúc dňom 1.7.2015 až do zániku nároku, vždy najneskôr do 30.-teho dňa v mesiaci, v ktorom nárok žalobcovi vznikol. Svoju žalobu odôvodnil tým, že dňa 12.8.2013 na vonkajšej terase pohostinstva H. v D. žalovaný fyzicky napadol I. G., pričom potom ako túto osobu začal pred ďalším fyzickým útokom brániť žalobca,

žalovaný fyzicky napadol žalobcu, a to tak, že ho zovretou päťou udrel do spánkovej časti hlavy, v dôsledku čoho žalobca spadol na zem, a pri páde si udrel hlavu o dlažbu, následkom čoho upadol do bezvedomia, pričom mu boli spôsobené ďalšie zranenia. V čase podania žaloby liečba žalobcu nebola ukončená, práceneschopnosť trvala od 12.8.2013 a žalobca bol 27.6.2014 uznaný za invalidného s mierou poklesu schopnosti vykonávať akúkoľvek zárobkovú činnosť určenú na 90 %. V žalobe žalobca uviedol, že proti žalovanému sa vedie trestné konanie na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 3T/188/2014, ktorého budúcim rozsudkom je civilný súd viazaný, a preto žalobca navrhol konanie prerušiť do právoplatného skončenia veci sp. zn. 3T/188/2014. Žalobca si v trestnom aj v civilnom konaní uplatnil bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia. V žalobe s poukazom na § 420 ods. 1 OZ uviedol predpoklady vzniku občianskoprávnej zodpovednosti a podrobne jednotlivé zložky rozviedol s poukazom na prejednávajúcu vec. Na základe znaleckého posudku výška náhrady za bolesť predstavuje sumu 16.744 eur a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia 29.141 eur. Žalobca si ďalej uplatňoval 50 % zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia s poukazom na to, že žalobca sa stal invalidným, neschopným akejkolvek zárobkovej činnosti a zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia o 50 % predstavuje sumu 14.570,50 eura. Žalobca si v žalobe uplatňoval aj náhradu škody ako straty na zárobku počas pracovnej neschopnosti vo výške 2.144,24 eura. Úrazovú rentu žalobca vyčíslil sumou 580,45 eura mesačne. Úrazová renta za obdobie od 27.6.2014 do 30.6.2015 predstavovala sumu 2.301 eur.

4. Súd prvej inštancie vo veci vykonal dokazovanie rozsudkom Krajského súdu Trnava sp. zn. 6To/59/2018, rozsudkom Okresného súdu Galanta sp. zn. 16Ps/13/2015 zo dňa 10.2.2016, znaleckým posudkom MUDr. Mária Straku č. 211/2015, znaleckým posudkom MUDr. Zdena Moresa č. 36/2013, Potvrdením o invalidite a miere poklesu vykonávať zárobkovú činnosť vydaného Sociálnou poisťovňou pobočka Galanta dňa 9.4.2015, Rozhodnutím Sociálnej poisťovne - ústredie zo dňa 4.12.2014 o invalidnom dôchodku žalobcu, rozhodnutím Sociálnej poisťovne - ústredie zo dňa 26.9.2014 o priznaní invalidného dôchodku, príjmami žalobcu, Rozhodnutím Ministerstva spravodlivosti SR zo dňa 19.3.2020 o odškodnení a zistil tento skutkový stav veci.

5. Rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 29.1.2019 sp. zn. 6To/59/2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 29.1.2019, bol žalovaný uznaný za vinného, že dňa 12.8.2013 v čase medzi 21:45 hod. až 22:10 hod. na vonkajšej terase pohostinstva H. v D., situovaného medzi ulicou F. a ulicou J., potom ako bezdôvodne hodil sklenenú fľašu alebo pohár na stôl, pri ktorom sedelo viacero osôb, došlo k drobnému porezaniu I. G. na predlaktí jej ruky, následne medzi ňou a obžalovaným prišlo aj k fyzickému kontaktu, následne ju začal brániť A. B., ktorého obžalovaný fyzicky napadol tým spôsobom, že ho zovretou päťou udrel do spánkovej časti hlavy, v dôsledku čoho A. B. spadol na zem, udrel si hlavu o dlažbu, čím upadol do bezvedomia, a tak mu spôsobil nasledovné zranenia: na rozhraní temennospánkovom vpravo - tržnozhoždenú ranu dĺžky 3 cm, pomliaždenie mäkkých častí s podliatinou a odierkou nad zlomeninou, zlomeninu temennej a spánkovej kosti vpravo zasahujúcu až na bázu lebečnú a do stredoušia s krvácaním z pravého ucha, podpodlebnicové hyperakútne zakrvácame v ľavej čelovotemennospánkovej oblasti v menšom množstve na záhlaví, pomliaždenie mozgovkej kôry v tejto oblasti s drobnými zakrvácami, difúzny opuch mozgu v ľavej mozgovjej hemisfére, zlomeninu jarmového oblúka vpravo bez posunu lomnej plochy, minimálne množstvo voľného vzduchu pri bočnej stene pravej očnice, zakrvácanie v pravej čelustnej dutine aj v dutine nosa s dobou práceneschopnosti od 12.8.2013 až do 13.10.2014. Svojím konaním žalovaný inému ublížil na zdraví a spôsobil ťažkú ujmu na zdraví, a za to sa odsúdil na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní štyri roky a šesť mesiacov. Žalovanému bola v trestnom konaní uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 45.885 eura.

6. Rozsudkom Okresného súdu Galanta z 10.2.2016 sp. zn. 16Ps/13/2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12.3.2016, bol A. B., nar. XX.X.XXXX, pozbavený spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu. Bol mu ustanovený opatrovník v osobe jeho otca I. B., nar. XX.X.XXXX.

7. Zo znaleckého posudku MUDr. Mária Straku č. 211/2015 vyplynulo, že žalobca trpí duševnou poruchou, a to organickým psychosyndrómom ťažkého stupňa po úraze hlavy. Ide o trvalú poruchu a nemožno očakávať jej zlepšenie a vyliečenie. Táto duševná porucha závažne negatívnym spôsobom ovplyvňuje správanie a konanie žalobcu v rodine a spoločnosti. Je úplne odkázaný na kompletnú starostlivosť svojho okolia. Nedokáže sa o seba postarať, ani vybavovať úradné či iné záležitosti. Nie je schopný vnímať dôsledky svojho správania a konania vo vzťahu k viazanosti právnymi úkonmi, nie je schopný cieľavedome konať.

8. Zo znaleckého posudku MUDr. Zdena Moresa - znalca z odboru traumatológie, č. posudku 36/2013 vyplynulo, že pri vyšetrovaní znalcom bol žalobca pri vedomí, ale orientácia sa nedá posúdiť. Pri artikulácii mu nie je rozumieť, prítomný je sprostický smiech. Pomoc potrebuje aj počas vstávania z postele. Pri chôdzi, ktorá je možná len smerom dopredu, je prítomná porucha rovnováhy. Pri sedení má stabilitu s pridržiavaním sa pravou hornou končatinou o pevný predmet. Znalec v závere znaleckého posudku bodovo ohodnotil následky bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia. Odškodnenie za bolesť určil na 1040 bodov, čo vo finančnom vyjadrení činí 16.744 eura. Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotil na 1810 bodov, čo vo finančnom vyjadrení činí 29.141 eura. Znalec v závere znaleckého posudku konštatuje, že si prezrel zdravotnú dokumentáciu žalobcu, kde bolo uvedené, že mal dva úrazy hlavy, a to v roku 2000 pri autohavárii a zo dňa 13.2.2013 je záznam o stave po úraze hlavy. Ani jeden z týchto úrazov nie je v príčinnej, ani žiadnej inej súvislosti s úrazovým dejom zo dňa 12.8.2013 a jeho následkami. Podľa znalca v čase vypracovania znaleckého posudku, t.j. 16.9.2014, žalobca nebol schopný samostatne vstávať, sadnúť si, stáť, zaujímať polohy, pohybovať sa chôdzou bezpečne krok za krokom, chodiť po schodoch, používať dopravné prostriedky. Nie je schopný dorozumieť sa a porozumieť hovorovej reči, používať bežné komunikačné prostriedky. Nie je schopný mať primerané duševné kompetencie, orientovať sa v obvyklom prostredí a primerane reagovať na situácie. Žalobca nie je schopný stravu naporcovať, naservírovať, dodržiavať stanovený diétny režim. Nie je schopný vybrať si oblečenie primerané okolnostiam, obliekať sa, obúvať sa, vyzúvať, manipulovať s oblečením, samostatne používať hygienické zariadenie, prevádzať očistu tela, používať hygienické pomôcky, dodržiavať liečebný režim, používať potrebné lieky a pomôcky. Žalobca taktiež nie je schopný nakladať s peniazmi v rámci osobných príjmov a domácnosti, obstaráť si bežný nákup, ovládať bežné domáce práce, pripraviť si jedlo, udržiavať poriadok. Znalec v závere zhodnotil, že žalobca z dôvodu dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu nie je schopný zvládať základné životné potreby. K zvládnutiu základných životných potrieb potrebuje pomoc inej fyzickej osoby. Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti po zostávajúcich následkoch po poranení bola v percentách určená na 100 %.

9. Na základe rozhodnutia Sociálnej poisťovne - ústredie zo dňa 26.9.2014 bol žalobcovi priznaný invalidný dôchodok vo výške 386,40 eura od 27.4.2014. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne - ústredie zo dňa 4.12.2014 bol žalobcovi zvýšený invalidný dôchodok od 1.1.2015 na 391 eur mesačne.

10. Ministerstvo spravodlivosti SR vydalo dňa 19.3.2020 pod č. 17623/2020/143 rozhodnutie o odškodnení, na základe žiadosti A. B. zo dňa 10.9.2019. V tomto rozhodnutí bola žalobcovi titulom odškodnenia priznaná suma 16.885 eur. Vo výrokovej časti II predmetného rozhodnutia sa uvádza, že s poukazom na § 21 ods. 1 zák. č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov je A. B. povinný vrátiť Ministerstvu spravodlivosti SR finančné prostriedky, ktoré získa do piatich rokov od poskytnutia odškodnenia priznaného rozhodnutím od páchatel'a trestného činu, a ktoré presiahnu akékoľvek nároky voči páchatel'ovi trestného činu vzniknuté v dôsledku spáchaného trestného činu, ktoré nemožno odškodniť podľa tohto zákona, a to až do výšky odškodnenia poskytnutého na základe tohto rozhodnutia, teda do výšky 16.885 eur. V zmysle § 13 zákona č. 274/2017 celková suma odškodnenia nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy. V čase spáchania skutku bola minimálna mzda 337,70 eura a jej 50-násobok činí sumu odškodnenia 16.885 eur. Žalobca si uplatnil náhradu škody aj v exekučnom konaní, avšak exekúcia nie je ukončená, čo vyplýva z oznámenia Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 28.2.2020.

11. S poukazom na § 193 druhá veta Civilného sporového poriadku, súd prvej inštancie uviedol, že civilný súd v konaní o náhradu škody je viazaný rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo dňa 29.1.2019 sp. zn. 6To/59/2018. Z tohto rozsudku jednoznačne vyplýva kto spôsobil škodu, kto je poškodeným a kto za škodu zodpovedá.

12. Vzhľadom na to, že nároky žalobcu v sume 45.885 eur boli priznané v odkázanom konaní (trestnom konaní – pozn. odvolacieho súdu), súd prvej inštancie v tejto časti konanie zastavil v súlade s § 145 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

13. Z dokazovania - z obsahu spisu Okresného súdu Galanta 3T/188/2014 mal súd prvej inštancie preukázané, že žalovaný spôsobil žalobcovi škodu, a túto škodu je mu povinný nahradiť. Nároky, ktoré zostali, a ktoré si žalobca v spore uplatňuje pozostávali z: a) zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia o 50 %, čo je 14.570,50 eura, b) strata na zárobku počas práceneschopnosti za obdobie od 12.8.2013 do 26.6.2014, c) strata na zárobku po skončení PN, pôvodne ako úrazová renta v sume

580,45 eura mesačne od 27.6.2014 až do vzniku nároku na predčasný alebo starobný dôchodok ako opakujúca sa dávka.

14. Súd prvej inštancie mal za to, že zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia o 50 % v danom prípade plne zodpovedá poškodeniu zdravia, ktoré žalovaný spôsobil žalobcovi. V spore bolo preukázané, že žalobca nie je schopný zvládať základné životné potreby a vyžaduje si každodennú mimoriadnu starostlivosť inej fyzickej osoby. Pokles jeho zárobkovej činnosti podľa záverov znalca je 100 % a podľa rozhodnutia o priznaní invalidného dôchodku je 90 %. O poškodení zdravia a sťažení spoločenského uplatnenia svedčí fakt, že je pozbavený spôsobilosti k právnym úkonom. Súd prvej inštancie odkázal na závery znaleckého posudku MUDr. Straku a MUDr. Moresa. Žalovaná strana vo svojom vyjadrení uvádzala, že zdravotný stav žalobcu sa od podania znaleckých posudkov zlepšil. Žalobca by mal byť chodiacim, hovoriacim, ktorý sa v rámci možností zúčastňuje sociálnych podujatí. Tieto skutočnosti majú byť žalovanej strane známe zo sociálnych sietí a z facebookového profilu. Žalovaná strana na preukázanie svojich tvrdení nenavrhol žiadne dôkazy. Súd prvej inštancie vychádzal z dôkazov založených v spise - z rozhodnutí Sociálnej poisťovne, znaleckých posudkov, rozhodnutia súdu o pozbavení spôsobilosti na právne úkony.

15. Žalobcovi bol priznaný invalidný dôchodok od 27.6.2014, pričom v roku 2014 činil jeho invalidný dôchodok 386,40 eura, v roku 2015 - 391 eur; v roku 2016 - 392,70 eura; v roku 2017 - 399,80 eura; v roku 2018 - 407 eur; roku 2019 - 417,60 eura; roku 2020 - 429,80 eura; roku 2021 - 441 eur.

16. K vzniku škodovej udalosti došlo 12.8.2013, pričom rozhodujúcim obdobím pre výpočet priemerného mesačného zárobku sa považuje obdobie apríl až jún 2013, kedy bol príjem žalobcu 3.304,17 eura pri odpracovaných 476,44 hodinách, čo predstavuje 6,9351 eura na hodinu. Z toho bol vypočítaný priemerný mesačný zárobok, ktorý činí 1.205,39 eura. Žalobcovi boli vyplatené dávky titulom PN v sume 4.632,10 eura, mzda za obdobie od augusta do decembra bola vo výške 1.856,22 eura. Priemerná mzda za toto obdobie bola 519,37 eura. Strata na zárobku počas PN činí 775,22 eura.

17. Žalovaná strana vzniesla námietku premlčania, keď uviedla, že žalobca neuplatnil svoje nároky v zákonnej dvojročnej subjektívnej lehote. Súd prvej inštancie z obsahu spisového materiálu - z pripojeného trestného spisu zistil, že žalobca bol práceneschopný od 12.8.2013 do 26.6.2014. Z lekárskeho zistenia bolo zistené, že od 12.8.2013 bol žalobca v kóme následkom ublíženia na zdraví, ktoré mu spôsobil žalovaný. Z ďalších lekárskeho zistenia zo dňa 30.8.2013 a 10.9.2013 bolo zistené, že žalobca bol v kóme. Z lekárskej správy zo dňa 8.10.2013 vyplýva, že žalobca bol v bdelom bezvedomí. Od 31.10.2013 žalobca získal vedomie. Rozsudkom tunajšieho súdu 16Ps/13/2015 zo dňa 10.2.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť 12.3.2016, bol žalobca v plnom rozsahu pozbavený spôsobilosti na právne úkony. Z uvedeného vyplýva, že žalobca, keďže bol v kóme, nemohol si v subjektívnej premlčacej lehote uplatniť svoj nárok voči žalovanému. Z tohto tiež vyplýva, že žiadnym spôsobom neobstojí námietka premlčania, ktorú vzniesla právna zástupkyňa žalovaného aj s poukazom na to, že žalobca bol pozbavený v plnom rozsahu spôsobilosti na právne úkony, čo aj obmedzovalo žalobcu k uplatneniu si nárokov vyplývajúcich zo škody na zdraví, ktoré mu spôsobil žalovaný.

18. Súd prvej inštancie s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu ČR z 31. augusta 2004, sp. zn. 25Cdo/2648/2003, uviedol, že ust. § 3 Občianskeho zákonníka je všeobecným ustanovením hmotnoprávnej povahy, ktoré dáva súdu možnosť posúdiť, či výkon subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi, a v prípade, ak to tak nie je, požadovanú ochranu odoprieť. Pokiaľ ide o výkon práva, ktoré účastníkovi dáva priamo právny predpis, prichádza do úvahy aplikácia tohto ustanovenia len vo výnimočných prípadoch. Dobrými mravmi ustanovenie § 3 ods. 1 OZ rozumie súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom vývoji osvedčujú istú nemennosť, vystihujú podstatné historické tendencie, stotožňuje sa s nimi rozhodujúca časť spoločnosti a majú povahu základných noriem. Týmto normám zásadne neodporuje, ak niekto namieta premlčanie práva uplatňovaného voči nemu, keďže inštitút premlčania prispievajúci k istote v právnych vzťahoch je inštitútom zákonným, a teda použiteľným vo vzťahu k akémukoľvek právu, ktoré sa podľa zákona premlčuje. Ak by výkon práva namietať premlčanie uplatneného nároku bol len prostriedkom umožňujúcim poškodiť iného účastníka právneho vzťahu, zatiaľ čo dosiahnutie vlastného zmyslu a účelu sledovaného právnom normou by zostalo vedľajšie a z hľadiska konajúceho by nemalo význam, išlo by tak síce o výkon práva, ktorý je formálne v súlade so zákonom, avšak išlo by o výraz zneužitia tohto subjektívneho práva (označované aj ako šikana) na úkor druhého účastníka, a teda o výkon v rozpore s dobrými mravmi. O konaní

vykazujúcom znaky priameho úmyslu poškodiť druhého účastníka by však nebolo možné uvažovať z okolností a dôvodov, z ktorých sa vznik uplatneného nároku vyvodzuje, ale len z konkrétnych okolností, za ktorých bola námietka premlčania tohto nároku uplatnená. Tieto okolnosti by pritom museli byť naplnené do takej výnimočnej intenzity, aby bol odôvodnený taký významný zásah do princípu právnej istoty, akým je odoprenie práva uplatniť námietku premlčania.

19. Vo vzťahu k strate na zárobku po skončení práceneschopnosti, súd prvej inštancie uviedol, že táto činí: počínajúc od 27.6.2014 do 30.6.2014 sumu 69,23 eura, a následne od 1.7.2014 do 31.12.2014 v sume 519,37 eura/mesačne, spolu suma 3.185,45 eura; počínajúc od 1.1.2015 do 31.12.2015 v sume 514,76 eura/mesačne, spolu suma 6.177,12 eura; počínajúc od 1.1.2016 do 31.12.2016 v sume 513,06 eura/mesačne, spolu suma 6.156,72 eura; počínajúc od 1.1.2017 do 31.12.2017 v sume 505,97 eura/mesačne, spolu suma 6.071,64 eura; počínajúc od 1.1.2018 do 31.12.2018 v sume 498,77 eura/mesačne, spolu suma 5.985,24 eura; počínajúc od 1.1.2019 do 31.12.2019 v sume 490,30 eura/mesačne, spolu suma 5.883,60 eura; počínajúc od 1.1.2020 do 31.12.2020 v sume 485,65 eura/mesačne, spolu suma 5.827,80 eura; počínajúc od 1.1.2021 do 31.12.2021 v sume 475,99 eura/mesačne, spolu v sume 5.711,88 eura; počínajúc od 1.1.2022 v sume 471,26 eura/mesačne valorizovanú vždy k 1.1. nasledujúceho kalendárneho roka.

20. Vo vzťahu k podaniu žalobcu zo dňa 27.1.2021 súd prvej inštancie uviedol, že sa nejedná o zmenu žaloby vzhľadom na to, že došlo k zmene právnych predpisov. Poukázal pritom na § 140 ods. 3 CSP, podľa ktorého za zmenu žaloby sa nepovažuje úkon žalobcu, ktorým mení uplatnený nárok, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, a ďalej poukázal na § 879w Občianskeho zákonníka účinného od 1.12.2019, podľa ktorého sa ustanoveniami § 446, § 447, § 447b a 448 spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. decembrom 2019; vznik týchto právnych vzťahov a vznik nárokov z týchto právnych vzťahov sa posudzujú podľa tohto zákona v znení účinnom do 30.11.2019. Súd prvej inštancie mal za to, že žalobca reagoval na zmenu právnych predpisov podaním zo dňa 27.1.2021, kde bol presne vymedzený predmet konania.

21. Súd prvej inštancie tiež uviedol, že si vyžiadal od zamestnávateľa žalobcu originál mzdového listu za roky 2013 a 2014, čím bola odstránená odvolacia námietka žalovaného. Mzdový list bol predložený do trestného konania a bol podkladom pre výpočet škody v trestnom konaní.

22. Žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu k spisovému materiálu pripojil fotografiu žalobcu z internetu, kde je uvedené, že sa mu darí čím ďalej viac vecí robiť samostatne. Táto skutočnosť je odlišná od záverov znaleckého posudku o sťažení spoločenského uplatnenia. K tejto fotografii súd prvej inštancie uviedol, že v rámci dokazovania vychádzal zo znaleckých posudkov, ktoré sú hodnoverným dôkazom o zdravotnom stave žalobcu, a ktoré neboli žalovanou stranou spochybnené. Žalovaná strana ani nenavrhol ďalšie znalecké dokazovanie, ktoré by eventuálne potvrdilo tvrdenia o zlepšení zdravotného stavu.

23. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že žalovaná strana spochybňuje nároky žalobcu uplatnené žalobou, pričom neprodukuje vlastné tvrdenia opreté o dôkazy. Žalovaná strana neuvádza, v čom sú nesprávne výpočty nárokov žalobcu. Žalovaná strana mala k dispozícii všetky listiny, z ktorých môže vyvodiť, v čom nie sú nároky žalobcu opodstatnené.

24. Z oznámenia obchodnej spoločnosti Transpetrol, a.s. súd prvej inštancie zistil, že A. B. za obdobie od 12.8.2013 do 26.6.2014 - počas jeho práceneschopnosti boli vyplatené benefity a príspevky zo sociálneho fondu na základe platnej kolektívnej zmluvy a organizačnej smernice o odmeňovaní. Tieto finančné prostriedky netvorili mzdu, keďže žalobca v čase vyplatenia bol v bezvedomí, resp. práceneschopný a od 27.6.2014 bol uznaný za invalidného s poklesom schopnosti vykonávať akúkoľvek zárobkovú činnosť na 90 %.

25. V časti o trovách konania súd prvej inštancie rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), vecne plným procesným úspechom žalobcu.

26. Proti tomuto rozsudku podal včas v celom rozsahu odvolanie žalovaný s návrhom na jeho zrušenie a vrátenie súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie; alternatívne navrhol jeho zmenu zamietnutím žaloby v celom rozsahu. Odvolanie odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/ CSP.

Namietal, že napadnutý rozsudok nie je riadne odôvodnený a taktiež je nepresvedčivý, v dôsledku čoho došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces. Súd prvej inštancie nevyhodnotil námietky žalovaného týkajúce sa aplikovania hmotnoprávnych ustanovení na jednotlivé nároky žalobcu, ani nezodôvodnil, z akého dôvodu jednotlivé nároky posudzoval podľa právnych predpisov platných v čase rozhodovania, a nie podľa predpisov platných do 30.11.2019. Súd len poukázal na § 879w OZ a tento v odôvodnení citoval, avšak nijako nezodôvodnil, prečo aplikoval neskôr platné zákonné ustanovenia, a nie tie, ktoré platili v čase pred 1.12.2019. Žalovaný mal za to, že v zmysle ust. § 879w OZ nielen vznik týchto vzťahov, ale aj vznik nárokov z týchto vzťahov, a tu je nutné pod pojmom „vznik nárokov“ rozumieť aj definovanie týchto nárokov, uvedenie zákonných podmienok a iných špecifikácií týchto nárokov, vrátane rozsahu, výpočtu nároku samotného, sa posudzujú podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. novembra 2019. Uvedená námietka žalovaného zostala v napadnutom rozsudku nepovšimnutá, hoci ide o vec zásadnú, na základe ktorej dochádza po zistení skutkového stavu k právnemu posúdeniu a aplikovaniu správnych právnych noriem.

27. Nepreskúmateľný je podľa žalovaného rozsudok v časti priznávajúcej žalobcovi náhradu za stratu na zárobku po skončení PN (peňažný dôchodok), kde súd prvej inštancie nekriticky prevzal vyjadrenie žalobcu z 30.9.2022 ohľadom vyčísleného rozdielu na mzde žalobcu v období po skončení PN. Žalovaný namietal i nedostatočne zistený skutkový stav ohľadom zárobku žalobcu, pretože z listín, ktorými žalobca preukazoval príjem, vyplývalo, že mal v roku 2013 až do decembra príjem od zamestnávateľa, pričom z ostatného dokazovania je zjavné, že tento bol práceneschopný v dôsledku napadnutia žalovaným. V tomto smere žalovaný namietal aj procesný postup súdu podaním zo dňa 23.8.2022. Uznesenie o skončení dokazovania je uznesením, ktorým súd upravuje priebeh konania, preto ním súd nie je viazaný. Daným postupom súdu sa zasahuje do koncentrácie konania, kde žalobca ostal voči argumentom ohľadom príjmu žalobcu nečinný a poskytnutím ďalšieho priestoru na zdôvodnenie, súd porušil princíp rovnosti zbraní a rovnosti strán. Navyše žalobca ani výslovne nepoprel tento príjem v zmysle § 151 ods. 1 CSP. Dôkaz – vyjadrenie zamestnávateľa žalobcu z 11.5.2022 – je preto získaný v rozpore s CSP a súd by naň pri hodnotení nemal prihliadať. O uvedené príjmy by sa mali znížiť nároky žalobcu voči žalovanému. Pokiaľ by aj odvolací súd mal za to, že dané vyjadrenie zo dňa 11.5.2022 bolo získané zákonným spôsobom, žalovaný namietal, že toto tvrdenie zamestnávateľa nie je ničím preukázané, t.j. nebola predložená platná a účinná kolektívna zmluva.

28. Žalovaný ďalej namietal, že v bode 20 rozsudku súd prvej inštancie v tabuľke uvádza rozdiel na mzde žalobcu po skončení PN, pričom v rokoch 2020 až 2022 je suma, ktorú mal dosahovať v netto, odlišná ako v predchádzajúcich rokoch. Bolo vecou žalobcu uniesť dôkazné bremeno ohľadom uvádzaných vyčíslení. V tomto smere je rozsudok taktiež nepreskúmateľný. Nepreskúmateľnou aj suma 60.345,15 eura (výrok I.), pretože z nej nie je zjavné, z čoho presne pozostáva (súčet akých nárokov). Vo výroku II. rozsudku, súd zaväzuje žalovaného na plnenie od 1.1.2022, v čase vynesenia rozsudku dňa 28.2.2023 bol nárok od 1.1.2022 splatný, bolo ho nutné vyčíslieť a nevedno, či tento nárok nie je už zohľadnený v sume uvedenej vo výroku I.

29. Súd prvej inštancie podľa žalovaného tiež nesprávne vyhodnotil unesenie dôkazného bremena v tvrdeniach žalobcu ohľadom jeho uplatnených nárokov, keď mal za preukázaný priemerný zárobok žalobcu, ktorý je nevyhnutný na vyčíslenie nároku v zmysle § 446 a § 447 OZ. Žalobca preukazoval tento priemerný zárobok listinou, ktorá mala byť súčasťou trestného spisu. Navyše žalovaný namietal, že žalobca dosahuje príjem za obdobie, počas ktorého mal byť žalobca práceneschopný. S uvedenými námietkami sa súd vysporiadal s poukazom na vyjadrenie zamestnávateľa žalobcu z 11.5.2022, ktoré nebolo získané procesne zákonným spôsobom. Súd v rozpore s ustanoveniami o sudcovskej a zákonnej koncentrácii konania § 185 ods. 2, 3 CSP zabezpečil bez návrhu strany sporu dané vyjadrenie, prekročil tak svoje právomoci, a na takto zabezpečené vyjadrenie prihliadol v súvislosti s ustálením zárobku žalobcu, od ktorého sa odvíjajú jednotlivé nároky.

30. Žalovaný tiež namietal, že súd prvej inštancie v bodoch 18-20. rozsudku vyčísluje jednotlivé nároky žalobcu, avšak neuvádza, z akých dôkazov vychádza, keď kalkuluje s priemerným mesačným zárobkom, počtom odpracovaných dní atď. Uvedený nedostatok bol už odvolacím súdom v bode 16 odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/84/2021 z 25.2.2022 konštatovaný. K nesprávnym skutkovým zisteniam súd dospel najmä preto, že predmetné listiny, ktorými žalobca preukazoval svoj príjem, vyhodnotil ako podstatné pre rozhodnutie vo veci, čím súd prvej inštancie porušil povinnosť v zmysle § 191 ods. 1 CSP, a teda povinnosť hodnotiť dôkazy v súhrne a prihliadať na všetko, čo v konaní

vyšlo najavo, čím je zároveň odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP, t.j. konanie má inú vadu spočívajúcu v porušení § 191 ods. 1 CSP, čo malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

31. Poukazujúc na bod 11. odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/84/2021 z 25.2.2022, mal žalovaný za to, že postup súdu prvej inštancie bol v rozpore s názorom odvolacieho súdu, ktorý konštatoval, že pokiaľ nedôjde k rozhodnutiu o zmene návrhu, nemôže súd pokračovať v konaní o pôvodnom návrhu, inak svoje konanie zaťaží procesnou vadou.

32. Žalovaný namietal tiež 50 % navýšenie nároku za sťaženie spoločenského uplatnenia, pretože žalobcovi sa od posledného posudzovania zdravotného stavu znalcami (najmä 16.9.2014) stav zlepšil. Nie je pravdou, že by žalovaný toto zlepšenie nijako nepreukázal. Žalovaný založil fotografiu žalobcu aj s komentárom, kde sa konštatuje, že je samostatnejší. Znalecký posudok nemôže byť hodnovernejším dôkazom ako sú iné dôkazy, keďže žiadny dôkaz nemôže mať silnejšiu váhu. Dôkazy je nutné hodnotiť nielen samostatne, ale vo vzájomných súvislostiach. Na veci nič nemení ani skutočnosť, že stav žalobcu bol sprvoti vážny a i v súčasnosti je invalidným dôchodcom.

33. Žalovaný tiež poukázal na to, že žalobca bol napadnutý v roku 2013, práceneschopný v čase od 12.8.2013- 26.6.2014. Nároky v zmysle § 446, § 447 OZ je preto nutné posudzovať v zmysle právnych predpisov platných do 30.11.2019. Súd prvej inštancie neuvádza, z akého dôvodu neaplikoval § 879w OZ, hoci žaloba bola podaná pred 30.11.2019. Uvedeným konaním došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci.

34. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Odvolanie žalovaného považoval za nedôvodné a účelové. Žalovaný počas konania reálne nevykonával procesné povinnosti, najmä povinnosť tvrdenia a s ňou spojenú dôkaznú povinnosť, nevykonal účinné popretie skutkových tvrdení, pretože je mu zrejmé, že žalovaný nárok je daný, a žalovaný sa snaží výlučne poukazovaním na svoje procesné práva spochybňovať zákonnosť vydaného rozsudku.

35. Nesúhlasil s námietkou žalovaného, že rozsudok súdu prvej inštancie nie je riadne odôvodnený. Keďže súd je v zmysle § 193 CSP viazaný výrokom odsudzujúceho rozsudku, potom je pre konanie nesporné, že žalovaný škodu žalobcovi spôsobil, je daná aj príčinná súvislosť medzi škodou a porušením povinnosti (spáchaním trestného činu), a predmetom sporu tak zostala iba výška škody. Žalobca si v žalobe zo dňa 22.7.2016 uplatnil nároky v rozsahu (a) škoda na zdraví ako náhrada za bolesť v sume 16.744 eur, (b) sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 29.141 eura, (c) navýšenie za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 14.570,50 eura, (d) strata na zárobku počas PN v sume 2.144,24 eura, (e) strata na zárobku po skončení PN (úrazová renta) v sume 580,45 eura mesačne, valorizovaná vždy k 1. dňu kalendárneho roka, ponížená o nárok žalobcu na invalidný dôchodok vždy aktuálne k prvému dňu kalendárneho roka, za ktorý sa invalidný dôchodok určuje, počínajúc dňom 1.7.2015 až do zániku nároku. Súčasne žalobcovi bol priznaný nárok na náhradu škody v adhéznom konaní v sume 45.885 eur, čo vyplýva priamo z rozsudku sp. zn. 31T/188/2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 6To/59/2018. Žalobca tak v tomto rozsahu vzal žalobu späť v sume 45.885 eur, a v tejto časti súd konanie zastavil. Na základe rozhodnutia MS SR z 19.3.2020 pod č. 17623/2020/143 o odškodnení, na základe žiadosti žalobcu z 10.9.2019, bolo žalobcovi priznané odškodnenie v sume 16.885 eur, podľa zák. č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov, ktoré bolo započítané na náhradu škody priznanú v adhéznom konaní. Po zastavení konania zostali predmetom sporu nároky žalobcu v rozsahu: (a) zvýšenie za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 14.570,50 eura, (b) strata na zárobku počas PN za obdobie od 12.8.2013 do 26.6.2014, (c) strata na zárobku po skončení PN, pôvodne ako úrazová renta. Keďže však počínajúc od 1.12.2019 došlo k zmene hmotnoprávnych predpisov § 446 a § 447 OZ, žalobca podaniami z 27.1.2021 a z 30.9.2022, tieto žalované nároky vyčíslil, a žiadal priznať nárok na (A) zvýšenie SSU ako dôsledok invalidity žalobcu v sume 14.570,50 eura, (B) strata na zárobku počas PN za obdobie od 12.8.2013 do 26.6.2014 v sume 775,22 eura, (C) strata na zárobku po skončení PN počínajúc od 27.6.2014, pôvodne ako úrazová renta, súčasné zákonné znenie ako peňažný dôchodok, vyčíslený za obdobie od 27.6.2014 do 31.12.2021 v sume spolu 44.999,45 eura, a ako opakujúce sa plnenie počínajúc od 1.1.2022 v sume 471,26 eura/mesačne valorizované vždy k 1.1. nasledujúceho kalendárneho roka. Spolu je teda žalobcom uplatnený nárok v sume 60.345,17 eura (ako vyčísliteľný nárok pozostávajúci zo zvýšenia za SSU, straty na zárobku počas PN a straty na zárobku po skončení PZ v období od 27.6.2014 do 31.12.2021) a peňažný dôchodok v sume 471,26 eura/mesačne ako opakujúce

sa plnenie od 1.1.2022. Z uvedeného potom vyplýva, že žalovaný presne vedel, čo je predmetom konania, a jeho námietka, že rozsudok súdu prvej inštancie nie je riadne odôvodnený, je nepriliehavá.

36. Neobstojí ani odvolacia námietka žalovaného, že súd nezdôvodnil, prečo priznal žalobcovi nárok na zvýšenie SSU, keď žalovaný predložil fotografiu, podľa ktorej sa žalobcov zdravotný stav zlepšil. Z bodu 17 odôvodnenia rozsudku súd prvej inštancie vyplýva, že súd priznal žalobcovi zvýšenie za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu 50 % tak ako to vyplývalo zo žaloby, pričom právne toto odôvodnil podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z., podľa ktorého v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %. Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia musí byť primerané povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a spoločnosti. Toto mal súd za preukázané znaleckými posudkami uvedenými v bode 7, 8, 9 a 10 odôvodnenia rozsudku, z ktorých vyplýva, že stav žalobcu je trvalý, teda trpí duševnou poruchou „organickým psychosyndrómom ťažkého stupňa“, táto porucha ho negatívne ovplyvňuje v správaní a v každodennom rodinnom a spoločenskom živote, je obmedzený na svojich právach (nie je schopný vykonávať právne úkony), má priznanú invaliditu (mieru poklesu vykonávať zárobkovú činnosť) v rozsahu 90 % od 26.9.2014, a tento stav je nezmenený aj v súčasnosti. Akákoľvek fotografia nemôže spochybniť závery znalcov a závery Sociálnej poisťovne (teda posúdenie zdravotného stavu žalobcu revíznymi lekármi) a jeho priznanej invalidity v rozsahu 90 %, ktoré tak odôvodňuje aplikáciu ust. § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. súdom prvej inštancie.

37. Neobstojí ani odvolacia námietka žalovaného, že súd nepripustil zmenu žaloby, a preto nie je zrejmé, čo je predmetom konania. To, čo je predmetom žaloby, žalobca v spore riadne špecifikoval, vrátane podania zo dňa 30.9.2022, ktoré bolo žalovanému riadne doručené, žalovaný na toto podanie procesne nereflektoval a jeho tvrdenia v odvolaní, že nevie, čo je predmetom konania, sú tak nepriliehavé. Snaha žalovaného spochybňovať predmet sporu výlučne s poukazom na to, že podľa jeho názoru nebolo prijaté procesné uznesenie o pripustení zmeny žaloby, považuje žalobca za nedôvodné, keď podľa žaloby je zmena výšky žalovaného nároku daná výlučne v príčinnej súvislosti so zmenou zákona (hmotnoprávneho predpisu) a v takomto prípade je aplikácia § 143 ods. 1, ods. 2 CSP priamo vylúčená, keďže konanie o pôvodnej žalobe by bolo priamo v rozpore s hmotným právom (zmena zákona). Žalobca mal za to, že nejde o zmenu žaloby s poukazom na ust. § 140 ods. 3 CSP, keď skutočnosť, že žalobca požaduje na žalovanom viac, je daná výlučne zmenou právnych predpisov, a to § 878w OZ (tým aj § 446, § 447, § 447b a § 448 OZ), čo znamená, že spôsob vyporiadania vzťahov medzi stranami sporu vyplýva z osobitného predpisu (v danom prípade § 446 až § 448 OZ). Zmena spôsobu výpočtu žalovaného nároku sa zmenila nezávisle na vôli žalobcu a podanej žalobe čo do jej rozsahu, keď skutkový základ žaloby, ako aj samotný žalovaný nárok, zostali nezmenené tak ako to má na mysli § 140 ods. 1, 2 CSP.

38. Podľa žalobcu neobstojí ani odvolacia námietka, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď aplikoval neskôr platné zákonné ustanovenia, a nie tie, ktoré platili v čase pred 1.12.2019. Pokiaľ ide o nároky na stratu na zárobku počas PN a po skončení PN, počínajúc od 1.12.2019 došlo k zmene § 446 a § 447 OZ, pričom podľa ust. § 878w OZ, ustanoveniami § 446, § 447, § 447b a § 448 sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. decembrom 2019; vznik týchto právnych vzťahov a vznik nárokov z týchto právnych vzťahov sa posudzujú podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. novembra 2019. Nie je teda sporné, že samotný vznik týchto nárokov sa spravuje ustanoveniami OZ účinným pred 1.1.2019, teda účinnými v čase podania žaloby (22.7.2016). V dôsledku zmeny právnej úpravy sa tak bude meniť len výška samotného žalovaného nároku, s tým, že jeho výška už nebude závislá od úrazového príspevku podľa zákona o sociálnom poistení, ale výlučne od výšky príjmu žalobcu, ktorý sa zmenil v priamej príčinnej súvislosti so vznikom škody, teda ako rozdiel príjmu pred vznikom škody, a po vzniku škodovej udalosti. Právne posúdenie veci súdom prvej inštancie tak bolo správne a odvolacia námietka žalovaného je nepriliehaná, keď nešpecifikuje, ako sa toto podľa neho nesprávne právne posúdenie veci premietlo do rozhodnutia súdu prvej inštancie, a v čom je tak toto rozhodnutie nesprávne.

39. Žalobca sa nestotožnil ani s tvrdením, že nebol dostatočne zistený skutkový stav ohľadom zárobku žalobcu, ktorý mal dosahovať príjem v roku 2013 až do decembra, pričom mal byť práceneschopným. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca bol v období od 12.8.2013 (deň útoku) až do 31.10.2013 v kóme a následne v bdelej kóme, a od 27.6.2014 bol mu priznaný invalidný dôchodok. Žalobca nemohol pracovať vzhľadom na charakter zranení, bol pripútaný na lôžko, bez schopnosti pohybu, čo znamená, že nemohol

byť zapojený do pracovného pomeru. Z oznámenia (bývalého) zamestnávateľa TRANSPETROL s.r.o. z 23.8.2022 vyplýva, že žalobca dosahoval ešte príjem v období od 12.8.2013 do 26.6.2014, a tento príjem bol žalobcovi vyplatený na základe kolektívnej zmluvy a sociálnych benefitov dohodnutých v rámci kolektívneho vyjednávania u zamestnávateľa, ktoré zamestnanci u zamestnávateľa mali zabezpečené podľa Zákonníka práce a zákona o KZ, a nešlo o riadnu mzdu, ktorá by bola žalobcovi vyplatená na tom základe, že by v rozhodnom období žalobca vykonával ešte dohodnutý druh práce v pracovnej zmluve (§ 118 ods. 1 Zákonníka práce). Bolo tak nesporne preukázané, že nejde o mzdu, ktorú by žalobca mohol dosahovať, resp. dosahoval napriek škodovej udalosti. Takto vyplatené finančné prostriedky neboli vyplatené v žiadnej priamej príčinnej súvislosti so škodovou udalosťou a nejde teda o príjem podľa § 446 OZ, ktorý by bol spôsobilý na započítanie do žalobcom uplatneného nároku na náhradu straty príjmu počas PN, ktorý trval od 12.8.2013 do 26.6.2014. Uvedené sa vzťahuje aj na argument žalovaného, že by mali byť (bývalým) zamestnávateľom vyplatené plnenia žalobcovi aj za obdobie od 7/2014 až 11/2014 započítané na následný žalovaný nárok titulom náhrady straty príjmu po skončení PN, keďže rovnako nejde o príjmy vyplatené v príčinnej súvislosti so vznikom škodovej udalosti, ale ide o sociálne benefity zamestnanca, ktoré nemajú žiadnu príčinnú súvislosť so škodovou udalosťou. V žalovaným namietanom období žalobca nedosahoval príjem, ktorý by bolo možné zohľadniť vo výpočte podľa § 446 a § 447 OZ.

40. Námietku žalovaného o porušení práva na „rovnosť zbraní“, keď súd bez návrhu strany sporu zabezpečil do konania dôkaz listinu, a to vyjadrenie zamestnávateľa žalobcu z 11.5.2022, hoci bol žalobca nečinným, a táto listina tak bola získaná v rozpore so zákonom, žalobca považoval za irelevantnú. Súd totiž reagoval výlučne na námietku žalovaného, ktorá však bola pre dokazovanie irelevantná, a žalobca nie je povinný navrhovať dôkazy, ak ich výsledkom má byť preukázanie skutočností, ktoré nie sú pre konanie a dokazovanie relevantnými. Uvedené sa podľa žalobcu vzťahuje aj na nedôvodné spochybňovanie mzdového listu žalobcu založeného v súdnom spise (vyjadrenie zamestnávateľa z 11.5.2022 - mzdový list za roky 2013/2014), keď tento bol nesporným už od prípravného konania (č.l. 302 vyšetrovacieho spisu), žalovaný bol s týmito listinami oboznámený v rámci preštudovania vyšetrovacieho spisu ako obvinený, kde ich pravosť a správnosť nenamietal. Súčasne na základe týchto listín Okresný súd Galanta v odsudzujúcom rozsudku, ktorým uznal žalovaného za vinného v konaní vedenom pod sp. zn. 3T/188/2014 priznal zamestnávateľovi žalobcu (TRANSPETROL, a.s.) uplatnenú škodu v celom uplatnenom rozsahu, ktorú tiež žalovaný v postavení obžalovaného nenamietal a nesporeoval. Žalobcovi nebolo zrejmé, že ak tieto listiny boli dostatočne určité pre vyšetrovanie v prípravnom konaní, ako aj pre súdy v trestnom konaní, a žalovaný ich v procesnom postavení obvineného a obžalovaného nenamietal, z akého skutkového alebo právneho dôvodu, by nemali byť dostatočné pre súd prvej inštancie, aby z nich pri výpočte žalovaného nároku vychádzal. Ak súd vyzval zamestnávateľa žalobcu na jeho predloženie, urobil tak na základe návrhu žalobcu z 2.5.2022, a preto nejde o listinu získanú v rozpore so zákonom. Žalobca tiež uviedol, že pokiaľ ide o spochybňovanie spôsobu výpočtu žalovaných nárokov, žalovaný vnášal do konania skutkovo irelevantné tvrdenia týkajúce sa spochybňovania vyplácaných plnení žalobcovi počas PN a po skončení PN alebo tvrdenia týkajúce sa spochybňovania mzdového listu, ktoré nie sú spôsobilé ovplyvniť stav konania a vykonané dokazovanie, čo malo za následok len neprimeranú dĺžku konania, avšak žalovaný nikdy reálne účinne nepoprel spôsob výpočtu nárokov predložený žalobcom (§ 151 ods. 1, 2 CSP), teda nikdy nepredložil vlastný výpočet žalovaných nárokov, ktorý by bolo možné komparovať so žalovaným nárokom.

41. Záverom žalobca uviedol, že ochrana procesných práv žalovaného nemôže prevyšovať nad ochranou práv žalobcu, ktorý svoje práva účinne bráni od 22.7.2016 (čo je viac ako 6 rokov), je nesporne dané, že žalovaný škodu spôsobil, je nesporne daná príčinná súvislosť, a žalovaný v spore účinne nepoprel spôsob výpočtu uplatnenej náhrady škody. Žalovaný nikdy nepredložil v spore svoj vlastný výpočet žalovaných nárokov a jeho procesné námietky smerovali iba k predĺžovaniu konania, keď neboli spôsobilé ovplyvniť výpočet predložený žalobcom v spore, a súd musí pri svojom rozhodnutí aplikovať aj čl. 2, čl. 8 a čl. 17 CSP, ktoré majú prednosť pred ust. CSP tak, aby ochrana práva bola spravodlivá, účinná a čo najrýchlejšia.

42. Ďalšie vyjadrenia strany v odvolacom konaní nepodali.

43. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom – stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359

CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/ CSP), preskúmal rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 ods. 1 CSP.

44. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody a na odôvodnenie preskúmaného rozsudku bolo posúdiť, či súd prvej inštancie na základe ním vykonaného dokazovania a realizovaného právneho posúdenia veci rozhodol vecne správne, pokiaľ žalobe žalobcu domáhajúceho sa náhrady škody na zdraví vyhovel.

45. Žalovaný v podanom odvolaní namietal porušenie práva na spravodlivý súdny proces nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozsudku, nesprávne zistenie skutkového stavu veci, ako aj nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie a inú vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie súdu vo veci.

46. Zo spisu vyplýva, že žalobou podanou na súd prvej inštancie dňa 22.7.2016 žalobca požadoval, aby súd uložil žalovanému povinnosť titulom náhrady škody zaplatiť mu sumu 64.900,74 eura do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a titulom nároku straty na zárobku po ukončení pracovnej neschopnosti sumu vo výške 580,45 eura mesačne valorizovanú vždy k 1. dňu kalendárneho roka, poníženú o nárok žalobcu na invalidný dôchodok vždy aktuálne k 1. dňu kalendárneho roka, za ktorý sa invalidný dôchodok určuje, počínajúc dňom 1.7.2015 až do zániku nároku. Celková výška škody, ktorú si žalobca pri podaní žaloby uplatnil predstavovala sumu 64.900,74 eura a pozostávala zo sumy 60.455,50 eura (bolestné, SSU a 50 % zvýšenie SSU), zo sumy 2.144,24 eura (strata na zárobku počas pracovnej neschopnosti od 12.8.2013 do 26.6.2014) a zo sumy 2.301 eur (náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti od 27.6.2014 do 30.6.2015). Rozsudkom Okresného súdu Galanta zo dňa 10.2.2016 sp. zn. 16Ps/13/2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12.3.2016, bol A. B., nar. XX.X.XXXX, pozbavený spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu a bol mu ustanovený opatrovník. Zo znaleckého posudku MUDr. Mária Straku č. 211/2015 vyplynulo, že žalobca trpí duševnou poruchou, a to organickým psychosyndrómom ťažkého stupňa po úraze hlavy, ide o trvalú poruchu a nemožno očakávať jej zlepšenie a vyliečenie, žalobca sa nedokáže o seba postarať, vybavovať úradné či iné záležitosti, nie je schopný vnímať dôsledky svojho správania a konania vo vzťahu k viazanosti právnymi úkonmi, nie je schopný cieľavedome konať. Podľa znaleckého posudku č. 36/2013 znalca MUDr. Zdena Moresa z odboru traumatológie, odškodnenie žalobcu za bolesť predstavuje 1040 bodov, vo finančnom vyjadrení 16.744 eura a odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia predstavuje 1810 bodov, vo finančnom vyjadrení 29.141 eura. Znalec v závere zhodnotil, že žalobca z dôvodu dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu nie je schopný zvládať základné životné potreby, potrebuje pomoc inej fyzickej osoby a mieru poklesu schopnosti zárobkovej činnosti po zostávajúcich následkoch po poranení určil na 100 %. Práceschopnosť žalobcu v dôsledku ujmy na zdraví spôsobenej žalovaným trvala od 12.8.2013 a žalobca bol 27.6.2014 uznaný za invalidného s mierou poklesu schopnosti vykonávať akúkoľvek zárobkovú činnosť určenú na 90 %. Rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 29.1.2019 sp. zn. 6To/59/2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 29.1.2019, bol žalovaný uznaný vinným a odsúdený za skutok, ktorým žalobcovi spôsobil ťažkú ujmu na zdraví a zároveň bola žalovanému v trestnom konaní uložená povinnosť nahradiť žalobcovi škodu vo výške 45.885 eur. Konanie preto bolo v časti o zaplatenie sumy 45.885 eur (ktorá zahŕňa i sumu vyplatenú žalobcovi na základe rozhodnutia MSSR o odškodnení dňa 19.3.2020 pod č. 17623/2020/143 vo výške 16.885 eur) právoplatne zastavené dňa 20.8.2021, a to výrokom II. rozsudku Okresného súdu Galanta č.k. 8C/314/2014-244 z 29.7.2021 (v poradí prvý rozsudok súdu prvej inštancie v tejto veci). Zo súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu (z rozhodnutí Sociálnej poisťovne, mzdových listov žalobcu) vyplýva, že žalobcovi bol priznaný invalidný dôchodok od 27.6.2014, pričom v roku 2014 predstavoval jeho invalidný dôchodok 386,40 eura, v roku 2015 - 391 eur; v roku 2016 - 392,70 eura; v roku 2017 - 399,80 eura; v roku 2018 - 407 eur; v roku 2019 - 417,60 eura; v roku 2020 - 429,80 eura, v roku 2021 - 441 eur; v roku 2022 -

446,80 eura. Súd prvej inštancie vzhľadom na vznik škodovej udalosti 12.8.2013 ustálil, že rozhodujúcim obdobím pre výpočet priemerného mesačného zárobku sa považuje obdobie apríl až jún 2013, kedy bol príjem žalobcu 3.304,17 eura pri odpracovaných 476,44 hodinách, čo predstavuje 6,9351 eura na hodinu. Z toho bol vypočítaný priemerný mesačný zárobok, ktorý predstavuje 1.205,39 eura. Žalobcovi boli vyplatené dávky titulom PN v sume 4.632,10 eura, mzda za obdobie od augusta do decembra bola vo výške 1.856,22 eura. Priemerná mzda za toto obdobie bola 519,37 eura. Strata na zárobku počas PN predstavuje 775,22 eura.

47. Po čiastočnom zastavení konania zostali predmetom sporu nároky žalobcu v rozsahu zvýšenie za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 14.570,50 eura, strata na zárobku počas PN za obdobie od 12.8.2013 do 26.6.2014 a strata na zárobku po skončení PN (pôvodne úrazová renta). V dôsledku zmeny hmotnoprávných predpisov (§ 446, § 447 OZ) s účinnosťou od 1.12.2019, žalobca podaniami zo dňa 27.1.2021 a zo dňa 30.9.2022, nároky vyčíslil, a žiadal priznať (okrem zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 14.570,50 eura) nárok na náhradu za stratu na zárobku počas PN za obdobie od 12.8.2013 do 26.6.2014 v sume 775,22 eura, nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení PN (peňažný dôchodok) počínajúc od 27.6.2014, vyčíslený za obdobie od 27.6.2014 do 31.12.2021, v sume spolu 44.999,45 eura, a ako opakujúce sa plnenie počínajúc od 1.1.2022 v sume 471,26 eura/mesačne valorizované vždy k 1.1. nasledujúceho kalendárneho roka. Žalobcom uplatnený nárok teda predstavoval sumu 60.345,17 eura /pozostávajúci zo zvýšenia za SSU v sume 14.570,50 eura, straty na zárobku počas PN v sume 775,22 eura a straty na zárobku po skončení PN v období od 27.6.2014 do 31.12.2021 v sume 44.999,45 eura/ a peňažný dôchodok v sume 471,26 eura/mesačne ako opakujúce sa plnenie od 1.1.2022.

48. Pokiaľ ide o námietku žalovaného o nesprávnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie, túto odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Žalovaný v tomto smere namietal, že súd prvej inštancie nekriticky prevzal vyjadrenie žalobcu zo dňa 30.9.2022 ohľadom vyčísleného rozdielu na mzde žalobcu v období po skončení PN, nedostatočne zistil skutkový stav ohľadom zárobku žalobcu, prihliadol na dôkaz, a to vyjadrenie zamestnávateľa žalobcu zo dňa 11.5.2022, ktorý bol získaný v rozpore s CSP, namietal, že nebola predložená platná a účinná kolektívna zmluva, súd prvej inštancie tiež nezohľadnil zlepšenie zdravotného stavu žalobcu od posledného posudzovania zdravotného stavu znalcami (najmä 16.9.2014), čo bolo preukázané fotografiou žalobcu aj s komentárom.

49. Z týchto odvolacích námietok žalovaného vyplýva, že nesúhlasí s hodnotením dôkazov súdom prvej inštancie. Vo vzťahu k tejto odvolacej námietke odvolací súd konštatuje, že CSP vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov. Záver, ktorý si sudca urobí o vykonaní dôkazov z hľadiska pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a logického myšlienkového postupu. Voľnosť hodnotenia dôkazu neznamená, že súd nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia, naopak konečné meritórne rozhodnutie by malo vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu teda neznamená ľubovôľu pri hodnotení dôkazov a hodnotiaci úvaha súdu musí zodpovedať zásadám formálnej logiky a musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska jeho dôležitosti (relevancia vo vzťahu zisťovaným skutočnostiam), zákonnosti (a to z pohľadu jeho získania, ako aj vykonania) a pravdivosti. Po individuálnej selekcii následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. Pri tomto hodnotení už pravdivosť dôkazu posudzuje aj v súvislosti s prípadným rozporom s inými dôkazmi. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym hodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov alebo porušením pravidiel formálnej logiky. Výsledky hodnotenia dôkazov sú pritom imanentnou súčasťou odôvodnenia rozsudku (§ 220 ods. 2 CSP). V tomto smere súd prvej inštancie dôsledne postupoval v zmysle § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku stručne, jasne a výstižne vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie neodporuje zásadám logiky a ani zistenému skutkovému stavu. Námietky žalovaného vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov súdom prvej inštancie preto odvolací súd nepovažoval za dôvodné.

50. V konkrétnostiach, pokiaľ žalovaný napádal vyčíslenie rozdielu na mzde žalobcu v období po skončení PN, odvolací súd uvádza, že v prvom rade si žalovaný v tomto smere nesplnil procesné bremeno popretia skutkových tvrdení žalobcu vyplývajúcu z ust. § 151 CSP. Popierajúca strana totiž musí uviesť svoje vlastné skutkové tvrdenia, pričom pre kvalitu popretia skutkových tvrdení platí rovnako § 150 CSP. Výslovné popretie skutkových tvrdení protistrany môže mať podobu vyhlásenia,

že konkrétne skutkové tvrdenie protistrany nie je pravdivé za súčasného predloženia iného skutkového tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, prípadne iba predloženia iného skutkového tvrdenia o predmetný v skutkových okolnostiach. V prípade vyhlásenia, že konkrétne skutkové tvrdenie protistrany nie je pravdivé, bez predloženia iného skutkového tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, je popretie účinné iba vtedy, ak strana iné skutočnosti nevie uviesť, pretože ich nepozná. V zásade však platí, že každý pozná predmet svojho konania, t.j. to čo urobil a predmet svojho vnímania, t.j. to čo videl alebo počul. Strana má preto povinnosť predložiť iné skutkové tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, ak sú tieto predmetom jej vlastného konania alebo vnímania, inak je popretie skutkového tvrdenia protistrany neúčinné.

51. Žalobca si v konaní svoju povinnosť tvrdenia a aj dôkaznú povinnosť (predloženými rozhodnutiami o invalidnom dôchodku a mzdovými listami) ohľadom straty na zárobku po skončení PN riadne splnil. Ak chcel žalovaný toto žalobcovo tvrdenie ohľadom straty na zárobku po skončení PN a jeho výšky účinne poprieť, bolo jeho povinnosťou uviesť vlastné skutkové tvrdenie, v čom konkrétnom sú tieto výpočty nesprávne, resp. aká by mala byť správna suma straty na zárobku žalobcu po skončení PN. Žalovaný však vôbec neuviedol, z akých dôvodov sú predmetné výpočty predložené žalobcom nesprávne, preto bolo takéto popretie zo strany žalovaného neúčinné a na jeho obranu ani nebolo možné prihliadnuť. V plnom rozsahu sa uvedené vzťahuje i na vyjadrenie žalovaného v odvolaní, podľa ktorého v bode 20 rozsudku súd prvej inštancie v tabuľke uvádza rozdiel na mzde žalobcu po skončení PN, pričom v rokoch 2020 až 2022 je suma, ktorú mal dosahovať v netto, odlišná ako v predchádzajúcich rokoch a bolo vecou žalobcu uniesť dôkazné bremeno ohľadom uvádzaných vyčíslení. Opätovne tu tak absentuje účinné popretie skutkových tvrdení žalobcu, pričom ani nie je zrejmé, čo konkrétne v rámci toho vyjadrenia žalovaný namieta.

52. Odvolací súd nesúhlasí ani s námietkou žalovaného o nezákonne získanom dôkaze – vyjadrenie zamestnávateľa žalobcu z 11.5.2022, ktorým súčasne zamestnávateľ žalobcu predložil mzdové listy žalobcu za roky 2013 a 2014. Tento dôkaz súd totiž vykonal na návrh žalobcu v jeho vyjadrení z 2.5.2022 (č.l. 333) v reakcii na spochybňovanie mzdového listu založeného v súdom spise žalovaným. V tomto smere žalovaný namieta i nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie z 23.8.2022. I keď je odvolanie žalovaného v tomto smere zmätočné, keď na jednej strane namieta postup súdu z 23.8.2022 (bez jeho bližšieho zdôvodnenia) a z toho vyvodzuje nezákonnosť získaného dôkazu z 11.5.2022 (čo bolo zjavne pred týmto postupom súdu), pre úplnosť odvolací súd uvádza nasledovné. Pokiaľ mal žalovaný na mysli, a teda namieta procesný postup súdu z 22.8.2022, kedy súd prvej inštancie vydal uznesenie č.k. 8C/314/2016-367, ktorým zrušil uznesenie vyhlásené na pojednávaní dňa 9.8.2022 o vyhlásení dokazovania za skončené a súčasne zrušil uznesenie, ktorým pojednávanie odročil za účelom na vyhlásenia rozsudku a následne požiadal vtedajšieho zamestnávateľa žalobcu o objasnenie príjmu, ktorý vyplatil žalovanému za obdobie od 12.8.2013 do 26.6.2014, keďže bol v tom období práceneschopným, ani táto námietka nebola dôvodná. Tak ako uviedol i sám žalovaný v odvolaní, v prípade uznesenia súdu prvej inštancie č.k. 8C/314/2016-367 z 22.8.2022 sa jedná o uznesenie o vedení konania, ktorým súd viazaný nie je (§ 237 ods. 2 CSP) a môže ho teda zmeniť, či zrušiť. Ak súd vzhľadom na taký postup, môže aj na pojednávaní, na ktorom plánoval len vyhlásiť rozsudok vykonávať dokazovanie, pričom procesné práva strán sporu tým nie sú dotknuté, pokiaľ sú prítomní pri vykonávaní dôkazov a majú možnosť sa k nim vyjadriť (por. rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 26Cdo 2313/2009). V danom prípade tak súd prvej inštancie v reakcii na námietku zo strany žalovaného / ktorý na pojednávaní dňa 9.8.2022 (čl. 365) uviedol, že z predložených mzdových listov žalobcu vyplýva, že tento mal v období od augusta do decembra 2013 príjem, rovnako aj v roku 2014, a je otázne titulom čoho žalobca tento príjem od zamestnávateľa obdržal, keďže v danom období bol PN a vo veľmi vážnom zdravotnom stave hospitalizovaný, pričom tento príjem by sa mal započítať do uplatneného nároku žalobcu/, požiadal zamestnávateľa o objasnenie uvedených skutočností. Týmto procesným postupom a vykonaním tohto dôkazu však súd prvej inštancie neporušil princíp rovnosti sporových strán v neprospech žalovaného, pretože vykonal dôkaz na zistenie skutočností tvrdených žalovaným, čím teda rozhodne nemohol zasiahnuť do práva žalovaného na spravodlivý súdny proces, práve naopak. Pokiaľ teda ide o námietku o nesprávnom procesnom postupe znemožňujúcom žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, je potrebné dodať, že tento odvolací dôvod je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, ak strane bol postupom súdu znemožnený prístup k súdu zriadenému zákonom, ak bolo porušené právo strany na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo

navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vysporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia a podobne. O naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b/ CSP však pôjde len vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa javí ako nespravodlivé, čo v prejednávanej veci konštatovať nemožno.

53. Z oznámenia (bývalého) zamestnávateľa TRANSPETROL s.r.o. z 23.8.2022 (č.l. 373) vyplynulo, že príjem v období od 12.8.2013 do 26.6.2014 bol žalobcovi vyplatený na základe Kolektívnej zmluvy a sociálnych benefitov dohodnutých v rámci kolektívneho vyjednávania u zamestnávateľa. Tento dôkaz súd prvej inštancie vykonal na pojednávaní dňa 9.2.2023, žalovaný s ním bol teda oboznámený a mal možnosť sa k nemu vyjadriť. Pokiaľ žalovaný namietal, že toto tvrdenie zamestnávateľa nie je ničím preukázané, t.j. nebola predložená platná a účinná kolektívna zmluva, túto námietku považuje odvolací súd za účelovú, keďže žalovaný ani výslovne vykonanie takéhoto dokazovania nenavrhol. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná (§ 185 ods. 1 CSP). To znamená, že súd môže vykonať len tie dôkazy, ktoré strana sporu navrhla vykonať. Sám zo svojej iniciatívy súd vykonávať dôkazy nemôže, keďže by tým porušil princíp rovnosti sporových strán a princíp kontradiktórnosti (čl. 6, čl. 9 CSP). Povinnosťou súdu je totiž len vytvoriť stranám rovnakú mieru možnosti realizovať svoje procesné oprávnenia. Skutočnosť, či strana svoje procesné oprávnenia aj reálne využije a v akej kvalite, už netvorí obsah princípu rovnosti sporových strán. Rovnako tak obsahom princípu kontradiktórnosti je možnosť strán vyjadriť sa ku všetkým relevantným okolnostiam, resp. vyjadriť sa k výsledkom procesnej aktivity svojej protistrany, k čomu v prejednávanej veci nepochybne došlo. V sporovom konaní je možnosť súdu vykonať iné ako navrhnuté dôkazy obmedzená. Súd môže aj bez návrhu vykonať len dôkaz, ktorý vyplýva z verejných registrov a zoznamov, ak tieto registre alebo záznamy nasvedčujú, že skutkové tvrdenia strany sú v rozpore so skutočnosťou a ďalej dôkazy na zistenie, či sú splnené procesné podmienky, či navrhované rozhodnutie bude vykonateľné a na zistenie cudzieho práva (§ 185 ods. 2 a 3 CSP). I keď v danom prípade (ako už odvolací uviedol vyššie) súd prvej inštancie bez návrhu vykonal dôkaz za účelom preukázania tvrdení žalovaného, a to oznámením (bývalého) zamestnávateľa TRANSPETROL s.r.o. z 23.8.2022 (č.l. 373), a teda porušil tým zásadu rovnosti sporových strán v neprospech žalobcu, neporušil tým zásadu rovnosti sporových strán v neprospech žalovaného (odvolateľa). Zároveň nemožno konštatovať ani to, že by týmto nesprávnym procesným postupom súd prvej inštancie znemožnil stranám sporu, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

54. Dôvodnou nebola ani námietka žalovaného vo vzťahu k 50 % navýšeniu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, keď mal za to, že žalobcovi sa od posledného posudzovania zdravotného stavu znalcami (najmä 16.9.2014) stav zlepšil, čo preukázal fotografiou žalobcu aj s komentárom, kde sa konštatuje že je samostatnejší. V tomto smere súd prvej inštancie zhodnotil vykonané dokazovanie tak, že vychádzal zo znaleckých posudkov, ktoré sú hodnoverným dôkazom o zdravotnom stave žalobcu, a ktoré neboli žalovanou stranou spochybnené, keď žalovaný ani nenavrhol ďalšie znalecké dokazovanie, ktoré by eventuálne potvrdilo tvrdenia o zlepšení zdravotného stavu. S týmto hodnotením dôkazov nemá odvolací súd dôvod nesúhlasiť, pričom dodáva, že v prejednávanej bol nepochybne daný dôvod na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 50 %. Je potrebné zdôrazniť, že pri určení výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku, pričom bolo nepochybne preukázané, že žalobca bol v dôsledku poškodenia zdravia, ktoré mu spôsobil žalovaný, uznaný invalidným, teda sa jedná o prípad hodný osobitného zreteľa, ktorý zakladal dôvod na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Pokiaľ žalovaný tvrdil, že už medzičasom došlo k zlepšeniu zdravotného stavu žalobcu s poukazom na zverejnenú fotografiu s komentárom, nič to nemení na skutočnosti, že žalobca bol v príčinnej súvislosti so zraneniami, ktoré mu spôsobil žalovaný, uznaný invalidným, a teda ani na zákonnom dôvode pre zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia.

55. Ako nedôvodnú odvolací súd vyhodnotil i námietku žalovaného, že súd prvej inštancie postupoval v rozpore s názorom odvolacieho súdu s poukazom na bod 11. odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/84/2021 z 25.2.2022, ktorý konštatoval, že pokiaľ nedôjde k rozhodnutiu o zmene

návrhu, nemôže súd pokračovať v konaní o pôvodnom návrhu, inak svoje konanie zaťaží procesnou vadou.

56. V prvom rade je potrebné uviesť, že odvolací súd v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení uviedol, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení vôbec nezaoberal tým, či podaním žalobcu doručeným súdu dňa 27.1.2021 došlo k zmene žaloby a nevyhodnotil, či týmto vyjadrením chcel žalobca na žalovanom viac a tiež, že odvolaciemu súdu sa javí, že týmto vyjadrením žalobca pravdepodobne zmenil žalobu. Odvolací súd tak v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení nevyjadril svoj, pre súd prvej inštancie, záväzný právny názor na vec, preto nemožno konštatovať, že by sa súd prvej dopustil procesnej vady spočívajúcej v nerešpektovaní záväzného právneho názoru odvolacieho súdu. Podľa názoru odvolacieho súdu sa v prípade podaní žalobcu z 27.1.2021 a 30.9.2022 jednalo o zmenu žaloby, aj keď išlo o zmenu žaloby na základe zmeny hmotnoprávných predpisov (§ 446 a § 447 OZ). V danom prípade totiž nemožno vychádzať z ust. § 140 ods. 3 CSP, pretože pojem „keď určitý spôsob vyporiadania medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu“ slúži na určenie rozsahu, v akom má súd preskúmať sporný nárok, resp. umožňuje v týchto prípadoch prekročiť návrhy strán a prisúdiť viac, než čoho sa strany domáhajú, čo by sa však súdnej veci možné nebolo. Keďže však súd prvej inštancie konal o zmenenej žalobe tak, ako by bola zmena žaloby pripustená, išlo o formálny nedostatok v postupe súdu prvej inštancie, ktorý však nemal vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozsudku. Keďže obe podania, ktorými žalobca zmenil výšku požadovaných nárokov s poukazom na zmenu právnych predpisov, boli riadne doručené žalovanému, ktorý mal možnosť sa s nimi oboznámiť a vyjadriť sa k nim, nemožno mať pochyb o tom, že bolo zrejmé tak súdu, ako aj stranám, čo bolo predmetom konania. Súčasne týmto postupom nemohlo byť zasiahnuté do práv žalovaného v takej miere, že by bolo možné konštatovať porušenie práva žalovaného na spravodlivý súdny proces.

57. Odvolací súd taktiež nepovažuje za dôvodnú námietku žalovaného, podľa ktorej je napadnutý rozsudok nepreskúmateľný pre nedostatočné odôvodnenie. Podľa odvolacieho súdu, súd prvej inštancie vo svojom rozsudku uviedol, aký skutkový stav zistil a prečo považoval žalobu za dôvodnú a naopak námietky žalovaného za nedôvodné. Súd prvej inštancie tiež odkázal na relevantné zákonné ustanovenia § 3, § 420 ods. 1, § 442 ods. 1, 3, § 446, § 447, § 879w OZ, § 134 ods. 1 až 4 Zákonníka práce, § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z. z., v rozsudku ich primerane vyložil a aplikoval na konkrétnu vec. Súdne rozhodnutie, ktoré stručne a jasne objasní podstatu sporu a závery súdu (v rozsahu vyžadovanom § 220 ods. 2 CSP), nemožno považovať za arbitrárne. Odôvodnenie napadnutého rozsudku ako celok potom vyhovuje náležitostiam § 220 ods. 2 CSP, keďže z neho možno zistiť tak skutkové, ako aj právne závery súdu prvej inštancie, ktoré ho viedli k vyhovaniu žalobe. Okolnosť, že jednotlivé právne závery súdu prvej inštancie nepovažuje žalovaný za správne, neznamená ešte jeho nepreskúmateľnosť. Neobstojí ani námietka žalovaného, že nepreskúmateľnou je aj suma 60.345,15 eura (výrok I.), pretože z nej nie je zrejmé, z čoho presne pozostáva (súčet akých nárokov). Podľa názoru odvolacieho súdu, z odôvodnenia napadnutého rozsudku sú tieto skutočnosti jasne zistiteľné, a teda suma priznaná výrokom I. napadnutého rozsudku pozostáva zo sumy zvýšenia za sťaženie spoločenského uplatnenia 14.570,50 eura, straty na zárobku počas PN za obdobie od 12.8.2013 do 26.6.2014 v sume 775,22 eura, straty na zárobku po skončení PN (peňažný dôchodok) vyčíslený za obdobie od 27.6.2014 do 31.12.2021 v sume spolu 44.999,45 eura. Nepreskúmateľnosť ani vecnú nesprávnosť rozsudku nezakladá ani žalovaným namietané nevyčíslenie peňažného dôchodku vo výroku II. napadnutého rozsudku ku dňu vyhlásenia rozsudku, pretože je zrejmé, že žalovaný bol zaviazaný na platenie peňažného dôchodku (ako budúcej dávky) od 1.1.2022 v sume 471,26 eura mesačne valorizovaného vždy k 1.1. nasledujúceho kalendárneho roka splatného vždy do 20-teho dňa v mesiaci k rukám žalobcu, a taktiež je zrejmé, že táto suma (vyčíslená za rok 2022) nebola zohľadnená vo výroku I.

58. Vo vzťahu k námietke žalovaného o nesprávnom posúdení veci súdom prvej inštancie, odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho však interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

59. Podľa § 446 OZ v znení účinnom od 1.12.2019, náhrada straty na zárobku počas pracovnej neschopnosti poškodeného sa uhrádza peňažným dôchodkom vo výške rozdielu medzi priemerným

zárobkom poškodeného, ktorý dosahoval pred vznikom škody, a náhradou, ktorá bola poškodenému vyplatená v dôsledku choroby alebo úrazu podľa osobitných predpisov.

60. Podľa § 447 OZ v znení účinnom od 1.12.2019, náhrada straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri invalidite sa uhrádza peňažným dôchodkom vo výške rozdielu medzi priemerným zárobkom, ktorý poškodený dosahoval pred vznikom škody, a súčtom zárobku, ktorý poškodený dosahuje po skončení pracovnej neschopnosti a priznaného invalidného dôchodku vyplácaného poškodenému podľa osobitných predpisov.

61. Pokiaľ ide o námietku žalovaného o nesprávnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie, keď na určenie výšky uplatnených nárokov na náhradu na stratu zárobku počas pracovnej neschopnosti a po jej skončení aplikoval § 446 a § 447 OZ v znení účinnom od 1.12.2019, táto nebola dôvodná. Žalovaný sa domáhal aplikácie ust. § 446 a § 447 OZ v znení platnom do 30.11.2019, zjavne si neuvedomujúc, že ust. § 446 OZ stratilo účinnosť vyhlásením nálezu Ústavného súdu SR z 10. októbra 2018 sp. zn. PL. ÚS 10/2016 v Zbierke zákonov SR pod. č. 25/2019 Z.z. pre jeho nesúlad s čl. 12 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, dňa 30.1.2019, a dňom márneho uplynutia lehoty podľa čl. 125 ods. 3 tretej vety Ústavy SR stratilo ust. § 446 OZ platnosť ex tunc, t. j. bolo anulované od počiatku. Inými slovami na toto ustanovenie zákona sa hľadí akoby nikdy nebolo platné, a teda nikdy nebolo súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky. Na základe uvedeného nálezu bol prijatý zákon č. 394/2019 Z. z. (účinný od 1.12.2019), ktorým sa zmenil a doplnil Občiansky zákonník v časti ust. § 446, § 447, § 447b a § 448, pričom jeho prechodné ustanovenie § 879w stanovilo, že ustanoveniami § 446, § 447, § 447b a § 448 sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. decembrom 2019; vznik týchto právnych vzťahov a vznik nárokov z týchto právnych vzťahov sa posudzujú podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. novembra 2019. Nemožno súhlasiť s názorom žalovaného, že v zmysle ust. § 879w OZ je nutné pod pojmom „vznik nárokov“ rozumieť aj špecifikáciu týchto nárokov, vrátane rozsahu a výpočtu nároku samotného, a tieto sa podľa žalobcu posudzujú podľa OZ v znení účinnom do 30.11.2019. V prvom rade je potrebné opätovne uviesť, že ust. § 446 OZ stratilo dňa 30.1.2019 účinnosť a následne dňa 30.7.2019 platnosť, preto by nebolo možné podľa neho v súdnej veci v žiadnom prípade postupovať, a pokiaľ ide o prechodné ust. § 879w OZ, toto jednoznačne stanovuje, že ustanoveniami § 446, § 447, § 447b a § 448 účinnými od 1.12.2019 sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1.12.2019. Ustanovenia § 446 a § 447 OZ sa pritom týkajú spôsobu výpočtu týchto nárokov a nie ich vzniku, preto ak prechodné ustanovenie stanovuje, že vznik nárokov z týchto právnych vzťahov sa posudzuje podľa tohto zákona (t.j. OZ) v znení účinnom do 30.11.2019, nemá tým na mysli ust. § 446, § 447 OZ v znení účinnom do 30.11.2019. Pre úplnosť, uvedené jednoznačne vyplýva z i z nadpisu k ustanoveniam § 442 až § 449a OZ, ktorý znie „Spôsob a rozsah náhrady“. Vznik nároku na náhradu škody sa v prejednávanej veci posudzuje podľa § 420 OZ a rozsah je daný ust. § 444 a § 445 OZ.

62. Ako vyplýva i z dôvodovej správy k zákonu č. 394/2019 Z.z., predchádzajúca právna úprava, v zmysle ktorej sa nárok poškodeného na náhradu straty na zárobku posudzuje podľa zákona o sociálnom poistení, obmedzil legislatívne poškodenému subjektívne právo domáhať sa skutočnej náhrady za stratu na zárobku. Z poškodeného sa v takomto prípade stáva fiktívny poistený, keďže namiesto náhrady škody môže od škodcu požadovať len fiktívnu úrazovú dávku, ako keby bol úrazovo poistený, hoci za škodu mu zodpovedá konkrétny subjekt v rámci občianskoprávneho záväzkového vzťahu a stratu na majetku je schopný presne vyčíslieť. Dokonca ani v prípade škody spôsobenej úmyselne, príp. hrubou nebanlivosťou poškodený nemôže od škodcu požadovať viac ako poškodený v pracovnom pomere od Sociálnej poisťovne. Takáto úprava nie je súladná s obdobnými právnymi úpravami v ostatných členských štátoch Európskej únie a vzhľadom k tomu, že úrazové dávky predstavujú podstatne redukované odškodnenie, ktoré sa riadi princípmi verejného poistenia, popiera základný princíp súkromného práva, v zmysle ktorého sa má poškodenému nahradiť skutočná majetková škoda, ktorú utrpí v dôsledku škodovej udalosti. Ustanovenie § 446 OZ účinné od 1.12.2019 opúšťa pôvodnú, z hľadiska ochrany poškodeného nevyhovujúcu, naviazanosť právnej úpravy kvantifikácie výšky náhrady straty na zárobku počas pracovnej neschopnosti poškodeného na zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení a nahrádza túto úpravu takou, ktorá zohľadňuje rozsah skutočne utrpenej škody a jej spravodlivej náhrady. Rovnako to platí i pri ust. § 447 OZ, podľa ktorého sa náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti vypočíta ako rozdiel medzi priemerným zárobkom poškodeného, ktorý dosahoval pred vznikom škody a súčtom zárobku, ktorý poškodený dosahuje po poškodení a priznaného invalidného dôchodku. Vo vzťahu k prechodnému ustanoveniu § 879w OZ, dôvodová správa uvádza, že právne vzťahy vzniknuté pred 1. decembrom 2019, s výnimkou

posudzovania ich vzniku a vzniku nárokov z týchto právnych vzťahov, sa budú riadiť podľa ustanovení § 446, § 447, § 447b a § 448 účinných od 1. decembra 2019. Počas prechodného obdobia, t.j. od 31. januára 2019 do 30. novembra 2019, sa bude náhrada za stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti určovať podľa všeobecných ustanovení o náhrade škody, ktoré sú analogicky obsahom aj účelom najbližšie chýbajúcej právnej úprave.

63. I z dôvodovej správy k zákonu č. 394/2019 Z.z. teda nepochybne vyplýva, že ust. § 446 a § 447 OZ sa týkajú spôsobu výpočtu výšky náhrady na stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti a po jej skončení a nová právna úprava tohto spôsobu výpočtu náhrad sa má aplikovať i na právne vzťahy vzniknuté pred 1.12.2019 (prejednávaný prípad). Súd prvej inštancie tak vec správne právne posúdil, keď aplikoval ust. § 446 a § 447 OZ v znení účinnom od 1.12.2019, preto námietka žalovaného o nesprávnom právnom posúdení veci nemohla obstať.

64. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov, po vyporiadaní sa s podstatnou odvolacou argumentáciou žalovaného, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej ako vecne správny, vrátane vecne správneho závislého výroku o náhrade trov konania, odvolacími dôvodmi žiadnej zo strán osobitne nenapadnutým, s použitím § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

65. Pre úplnosť sa dodáva, že do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí súčasne aj právo účastníka konania (strany), aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04).

66. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania, s použitím § 262 ods. 1 CSP v zmysle § 396 CSP, rozhodol odvolací súd ex offa podľa § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešnému žalobcovi priznal nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnému žalovanému. O výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie skončí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

67. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP). Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).